

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р **Весела Иванова Гелева** (преподавател по хорово дирижиране в катедра „Музикална педагогика и дирижиране” на Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство-Пловдив)

за дисертационния труд на **Анелия Иванова Господинова**, асистент в Теоретико-композиторски и диригентски факултет-катедра „Пиано” и докторант в НМА "Проф. Панчо Владигеров"-София

на тема **„ИНСТРУМЕНТАЛНА ИЗРАЗНОСТ И ИНТЕРПРЕТАЦИОННИ ПРОБЛЕМИ В СОЛОВОТО КЛАВИРНО ТВОРЧЕСТВО НА ФИЛИП ПАВЛОВ”**

за присъждане на научна и образователна степен „доктор“, професионално направление 8.3. „Музикално и танцово изкуство“

Анелия Господинова е родена в Стара Загора. Възпитаник е на СУМСИ „Христина Морфова”, където изучава пиано при г-жа Златка Дончева. През 2005г. завършва НМА „Проф. Панчо Владигеров” в класа по пиано на проф. д-р Атанас Куртев. Лауреат е на конкурси като: „Светослав Обретенов” (Провадия,1994), „Flores Juventutis” (Гент,1996), „Виенска Класика” (Стара Загора,1998), „Фридерик Шопен” (Варна, 1998), „Франц Шуберт” (Габрово, 1998), „Руска музика” (София,2002), „Шуман-Брамс” (Пловдив, 2003), „Музиката и земята” (София, 2004). Има многобройни клавирни рецитали, солист е на симфонични оркестри, участва в майсторски класове, има записи за предавания на БНР, радио„Христо Ботев”, радио„Стара Загора”, за телевизионните програми на „TV2”, „Скат”, „Верея”. Понастоящем е преподавател по пиано в „Център за Изкуства, Култура и Образование - София” и е асистент в катедра «Пиано» към ТКДФ на НМА „Проф. Панчо Владигеров”.

Дисертационният труд съдържа увод, 3 глави, заключение и списък на ползваната литература-66 заглавия. Общият обем е 133 страници.

В **увода** е посочен обектът на изследването-клавирното творчество на Филип Павлов. Предметът на разработката е музикалната изразност и интерпретационните проблеми в утвърдени и популярни творби на композитора, представляващи интерес за изпълнителите и клавирните педагози. Представената от докторанта цел е да се установи зависимостта между музикалните образи и изпълнителските подходи, както и произтичащите от тях педагогически проблеми.Формулирани са и съответните задачи, адекватни на доказателствената част.

Първа глава „Филип Павлов-параметри на творческата дейност” има 4 подраздела. Обект на първия е представянето на творческия обхват на личността на Филип Павлов. Изтъкнати са многообразието и комплексния характер на неговите изяви като композитор, клавирен изпълнител, педагог, теоретик и автор на художествена литература от различни жанрове. Поставен е акцент върху заслугите му като вещ интерпретатор и популяризатор на българската клавирна музика в нейното

многообразие чрез солови и ансамблови изяви. В дългогодишната педагогическа дейност на Филип Павлов е изтъкната ангажираността му към детското и младежкото музикално-композиционно творчество, заложен в неговия единствен по рода си дисертационен труд в България „Система за проучване и оценяване на музикално творчество, създавано от деца”.

Обект на изследването във **втора глава** са трите клавирни цикъла за деца: „Приключенията на Пинокио”, „Пет миниатюри”, и „Пет контраста”. Произведенията, включени в тях, са миниатюри или по-широко разгърнати музикални форми, всяка от които носи програмно значение. Докторантът определя нивото на клавирна подготовка, необходима на бъдещия изпълнител, и я структурира в три основни аспекта – технически, възрастов и интерпретационен.

Личният изпълнителски опит на Анелия Господинова ѝ позволява да навлезе в спецификата на циклите и да направи многостранна детайлна оценка като интерпретатор, педагог и слушател. Резултат от това са достигнатите и подкрепени с изобилие от нотни примери изводи относно широкото многообразие от клавирни похвати и разнородни технически опитности, играта с контрастни щрихи, различни тактови размери, различни темпа на пиесите, регистрови промени, умения за кратка и продължителна педализация и много др. компоненти на клавирното майсторство.

В анализа намират място хармоничният език на композитора в неговото своеобразие, както и редица педагогически задачи: възпитание на мелодичния и хармоничния слух, способност за динамическо изграждане, пластика на фразирането, възпитание на педагогическия усет, начини за съпреживяване и пресъздаване на художествения образ. За всяка пиеса дисертантът посочва подходящата възраст на изпълнителя, съобразена с анализирания по-горе параметри и дава педагогически насоки за оптимизиране на репетиционния процес. Съществен е изводът, че виртуозността трябва да бъде само средство за по-висока степен на художествена интерпретация.

Трета глава разглежда произведения в разгърната музикална форма с усложнена фактура, високо ниво на техническа трудност и дълбоко драматургично съдържание. Това са творбите „Прелюд”, „Интродукция и седем вариационни етюда”, „Танц за Тангра”, „Sonatina brillante” и сонатата „Диви маски”. Докторантът прави задълбочен и аргументиран с нотни примери анализ като посочва особеностите на различните форми и драматургичното им изграждане и предлага варианти за изпълнение на цикличната форма в съкратен вид, съобразно нейната музикална и структурна логика. Изхождайки от собствения си изпълнителски опит, Анелия Господинова обосновава съчетаването на бравурната виртуозност и бляскавия звук с емоционална искреност и изпълнителска свобода. Интерес представлява и интервюто, направено от нея през 2015 г. с композитора Филип Павлов относно авторския замисъл, посвещението на авторската му музика и премиерните изпълнения на творбите му.

Заклучението представя обобщения и изводи, доказани в дисертационния труд. Значим в педагогически аспект е направеният анализ на инструменталната проблематика във всички цикли и съответните препоръки за използването на този

репертоар при последователното надграждане в развитието и усъвършенстването на младите пианисти.

Изтъкната е представителността на разгледаните клавири творби на Филип Павлов и тяхното значение за съвременната българска клавирна литература. Индивидуалният почерк на композитора и специфичните му подходи към изпълнителството, отразено в широки жанрови и художествено-образни граници, прави тези произведения неизменна част от българския пианистичен репертоар.

В теоретичната разработка докторантът прави интересни препратки, свързани с инструменталната изобразителност, с която Ф.Павлов цели постигането на темброво богатство, типично за духови и струнни инструменти. Това, от своя страна, води до промяна на клавири похвати, чрез които изпълнителят може да потърси звуково обогатяване и нова палитра на клавири изразност. Не на последно място е обърнато внимание на идейно-музикалната образност и силното емоционално послание, чрез което се доказва приложимостта на разглежданите творби и тяхната художествена и съдържателна актуалност.

Приносите на научното изследване се състоят в следното:

-Това е първо по рода си изследване на значителна част от клавири творчество на композитора Филип Павлов.

-Анализира се детайлно художествената и изпълнителска проблематика в 3 цикъла клавири миниатюри, създадени за млади пианисти като се разглеждат педагогическите концепции на автора, заложи в пиесите при различните нива на обучение.

- Представя се обзорно изследване на 5 клавири творби от концертния репертоар, които представят различни аспекти на изпълнителското изкуство.

- За първи път се проследяват подробно жанровите особености, стилови белези, разностранните клавири похвати и спецификата на клавири изразност в творчеството на Филип Павлов.

- Правят се изводи за ролята и значението на творческите взаимоотношения композитор – интерпретатор в съвременното музикално изкуство на базата на взето от докторанта интервю и личен изпълнителски опит в изследвания репертоар.

Изложението на дисертационния труд се характеризира с ясен изказ, и обосновано представяне на фактологията, както и изобилие от нотен и библиографски материал, подкрепящ авторовата теза.

В заключение предлагам на уважаемото научно жури да присъди на Анелия Иванова Господинова научна и образователна степен „Доктор“ по направление 8.3. – Музикално и танцово изкуство.

17.01.2019г.

Пловдив

доц.д-р Весела Гелева

